

הכנסת הלשכה המשפטית

ירושלים, כ"ב בניסן התשפ"א
4 באפריל 2021

לכבוד

חבר הכנסת יואב סגלוביץ'

(באמצעות דוא"ל)

שלום רב,

הנדון: סודיות דיוני הממשלה וגילוי פרוטוקולים של ישיבותיה - סקירה משווה

במענה לבקשתך לסקירה משווה של הסדרים חקיקתיים ברחבי העולם בנושא סודיות דיוני הממשלה¹ וגילוי פרוטוקולים של ישיבותיה, הרינו להשיבך כדלקמן:

במדינות דמוקרטיות רבות, קידום שקיפות בפעילות רשויות המדינה מהווה כיום אמצעי מרכזי להשגת מטרות שונות, ובהן קיום מינהל תקין והגברת אמון הציבור בשלטון. בשנים האחרונות קידום השקיפות מצוי גם במוקד המלצותיהם של גופים בינלאומיים שונים (ה-OECD, האו"ם, ה-OGP ועוד). מדינות רבות, ובהן ישראל, חוקקו חוקים שענינו את זכותו של האזרח לקבל מידע מרשויות המדינה, ובכך אפשרו לממש לא רק את חופש הביטוי, אלא גם את "זכויותיו הפוליטיות והאחרות של האדם בכל תחומי החיים"². הלכה למעשה, בבסיס ההמלצות והחקיקה בנושא עומדת התפיסה הכללית שלפיה, נגישות רבה יותר למידע עשויה לסייע לקידום של ערכים חברתיים משמעותיים, ובהם עקרון השוויון, שלטון החוק, כיבוד זכויות אדם ואף מתן אפשרות בידי הציבור לבקרה טובה יותר על פעולות השלטון. עם זאת, במקרים רבים מקובל כי השקיפות עצמה מהווה אמצעי בלבד ולא ערך או מטרה בפני עצמה, וכנגזרת מכך גם הזכות לקבלת מידע הוגבלת, לעיתים קרובות (בהמלצות ובחקיקה האמורה), בשל אינטרסים שונים.³

בכל הנוגע לדיוני הממשלה, אל מול עקרון השקיפות ניצבים נימוקים התומכים בשמירה על סודיות הדיונים ובהם, בעיקר, הרצון והצורך לאפשר לשרים ולגורמי מקצוע שמתתפים בישיבות הממשלה להביע את דעותיהם ולהציג שאלות והשגות בחופשיות ובפתיחות, כדי שדיוני הממשלה יהיו אפקטיביים והחלטותיה

¹ יוער, כי ברחבי העולם נהוגות שיטות שונות לקבלת החלטות ביצועיות ברשות המבצעת, וזאת בהתאם לשיטת המשטר הנהוגה במדינה הרלוונטית, כמות השרים המכהנים בממשלה של אותה מדינה וכדומה. לעיתים, החלטות אלה מתקבלות בפורום רחב הכולל את כל שרי הממשלה המכהנים ולעיתים בפורום המכונה "קבינט", אשר עשוי להוות פורום מצומצם יותר של שרי הממשלה. ככלל, לאורך המסמך התייחסנו למונחים "קבינט" ו"ממשלה" בהתאם להסדרה במדינה הנסקרת וזאת בכדי לתאר את הפורום שבו נערכים הדיונים האמורים לצורך קבלת החלטות ביצועיות.

² ה-OGP (Open Government Partnership) הוא גוף בינלאומי שמשלב את המגזר הפרטי והציבורי ואשר נועד, בין היתר, לקדם את ערכי השקיפות בפעילות ממשלתית ברחבי העולם. להרחבה ראו באתר האינטרנט של ה-OGP, זמין [אונליין](#), כניסה אחרונה 19.1.21.

³ כפי שהדבר הוגדר בדברי ההסבר להצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, ה"ח 2523, בעמ' 608.

⁴ להרחבה בנושאים אלה ראו: דברי ההסבר להצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, ה"ח 2523, בעמ' 608; דברי ההסבר להצעת חוק חופש המידע, התשנ"ז-1997, ה"ח הממשלה 2630, בעמ' 397; ע"מ 9135/03 המועצה להשכלה גבוהה נ' עיתון הארץ, פסקה 8 (פורסם בנבו), 19.1.2006; ע"מ 6013/04 משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פסקאות 9-13 (פורסם בנבו), 2.1.2006; אהרון ברק "חופש המידע ובית המשפט" קריית המשפט ג 95 (2003); זאב סגל, הזכות לדעת באור חוק חופש המידע, 14-11 (2000); הלל סומר, "חוק חופש המידע: הדין והמציאות", המשפט ח 435, 437 (2003).

יביאו בחשבון את מגוון השיקולים והעמדות. כמו כן, נימוק נוסף לשמירת סודיות הדיונים נוגע לרצון לשמור על עקרונות האחריות המשותפת של חברי הממשלה בכל הנוגע להחלטותיה.⁵

בישראל, הנושא מוסדר בסעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, הקובע כי דיונים והחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים יהיו סודיים וכי גילוי או פרסום שלהם יהיה אסור, וזאת כאשר הם עוסקים בעניינים שלהלן: ביטחון המדינה; יחסי חוץ של המדינה; סוג עניינים אחר שהממשלה ראתה את סודיותו כחיונית למדינה והכריזה עליו בצו; עניין שהממשלה החליטה לשמור בסוד, ובלבד שגילוי ופרסומו של עניין כאמור אינו אסור אלא על מי שידע על החלטה זו.⁶ בנוסף, הנושא מעוגן גם בתקנון הממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה.⁷ כך, בפועל, מכוח תקנון הממשלה, תמלילי ישיבות הממשלה בישראל מסווגים בסיווג "סודי ביותר", וחשאיותם נשמרת למשך 30 שנה, בהתאם לתקנות חוק הארכיונים.⁸ אומנם, במסגרת ההסדרה בישראל קיימת סמכות (בנסיבות מיוחדות) למזכיר הממשלה לאשר לעובד ציבור לעיין בתמלילים לצורך עבודתו השוטפת, אך ככלל הציבור הרחב אינו נחשף לפרוטוקולים אלה. הרעיון העומד ביסוד קביעת הסודיות האמורה הינו הרצון לאפשר לחברי הממשלה להצביע ולהחליף דעות באופן חופשי ומשוחרר מלחצים, וזאת בהתאם לצו מצפונם של מקבלי ההחלטות ולשם הגנה על איכות ההחלטות האמורות.⁹

מבדיקת ההסדרה במדינות הנסקרות במסמך זה - בריטניה, קנדה, אוסטרליה, ניו-זילנד, אירלנד, ספרד ובלגיה - עולה, כי בכולן דיוני הקבינט נחשבים סודיים וקיימות מגבלות משמעותיות על גילוי פרטיהם, כפי שיפורט להלן.

בריטניה

בבריטניה, דבר החקיקה המרכזי בנושא שקיפות וחופש מידע הוא חוק חופש המידע משנת 2000,¹⁰ המאפשר קבלת מידע על פעילות רשויות המדינה השונות. עם זאת, בחוק זה נקבע במפורש כי **מידע המצוי בידי הממשלה אשר מתייחס, בין היתר, להליך גיבוש המדיניות הממשלתית, תקשורת מיניסטריאלית וכדומה יוחרג מהוראות חוק חופש המידע**. יוער, כי המונח "תקשורת מיניסטריאלית" (Ministerial communications) הוגדר בחוק באופן רחב יחסית, ככל תכתובת של משרדי הממשלה, **לרבות ובייחוד הליכים המנוהלים בידי הקבינט או בידי אחת מוועדות הקבינט** (and includes, in particular, proceedings of the Cabinet or of any committee of the Cabinet). מעבר לכך, בבריטניה קיימת גם מוסכמה חוקתית המחייבת כי **דיוני הקבינט יהיו סודיים**, ובתוך כך גם מוסכמה כי שרים החברים בקבינט מכהן ישמרו על סודיות המידע משיבות

⁵ ראו לדוגמא המסמכים שנכללו בהליך בג"צ 2414/20 נעה לנדאו ואח' נ' ממשלת ישראל ואח' (ניתן ביום 11.6.20).

Australian Government, **Cabinet Handbook** (13th Ed., 2019), available [online](#), last entry 19.1.21; **Babcock v. Canada (Attorney General)**, [2002] 3 S.C.R. 3.

⁶ סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה.

⁷ ראו לדוגמא פרק י' לתקנון הממשלה ה-31, זמין [אונליין](#), כניסה אחרונה 18.1.21. הוראה דומה מצויה גם בפרק ט' לתקנון הממשלה ה-34 וכן בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1002.3 בדבר "מסירת מידע משיבות הממשלה – פניות לציבור", לפיה החלטות ודיונים של הממשלה ושל ועדת שרים בענייני ביטחון המדינה, יחסי חוץ ועניינים חסויים אחרים "הם סודיים, וגילויים או פרסומם אסור, אלא אם הותר הדבר על ידי הממשלה או ראש הממשלה או מי שהם הסמיכו לכך".

⁸ יוער, כי בניגוד לתמלילי ישיבות הממשלה, פרוטוקולים של הישיבות שמהווים מעין "סיכום מנהלים", הכוללים, בין היתר, את שמות הנוכחים בישיבה, סיכומי הדיון וההחלטות, אינם סודיים.

⁹ ראו לדוגמא, בתגובה המקדמית מטעם המדינה בבג"צ 2414/20 נעה לנדאו ואח' נ' ממשלת ישראל ואח' (ניתן ביום 11.6.20).

¹⁰ [Freedom of Information Act 2000](#), Ch. 36.

הקבינט של ממשלות קודמות, כל זאת מתוך תפיסה בסיסית של אחריות קולקטיבית של חברי הקבינט ורצון לאפשר דיון חופשי ופתוח במסגרתו.¹¹

להשלמת התמונה יוער, כי **בבריטניה נהוגה חלוקה של המידע מדינוי הקבינט לפי שני סוגים מרכזיים של מידע מתועד**: הסוג הראשון, מהווה מעין פרוטוקולים (minutes או conclusions) שהם **סיכומים קצרים של הדיונים וההחלטות שנתקבלו במסגרתם**; ואילו הסוג השני מכיל מידע **מפורט יותר על תוכן הדיונים**, כפי שנרשם בידי מזכיר הקבינט (cabinet secretary's notebook). ככלל, שני סוגי המידע המתועד מדינוי הקבינט מועברים **לאחר 20 שנה** ממועד הדיון הרלוונטי לארכיון המדינה הבריטי. עם זאת לא כל המידע המועבר זמין לציבור, ובחלקו הוא יכול להיות חסוי גם לאחר מועד זה, וזאת כאשר המידע נחשב רגיש, או כזה המתייחס לאנשים פרטניים, או למדיניות ספציפית של הממשלה.¹²

קנדה

בקנדה, **ככלל, דיוני הקבינט נחשבים סודיים** והדבר אף הוכר בעבר הן על-ידי הפרלמנט והן על-ידי בתי המשפט. כחלק משבועתם, שרים מכהנים נדרשים לשמור על סודיות דיוני הקבינט, בין היתר, במטרה לאפשר שיח פתוח והחלפת דעות. בפרשת בבקוק משנת 2002 קבע בית המשפט העליון הקנדי, כי **סודיות הדיונים חיונית לצורך משילות טובה** (good government), וכי "המסורת הדמוקרטית הבריטית, המהווה בסיס למסורת הקנדית, מחייבת כי דיוני הקבינט ישמרו בסודיות וכך גם מידע ומסמכים שהוכנו לדיונים אלה. הסיבות לכך ברורות. אלה שהוטלה עליהם האחריות הכבדה לקבל החלטות בעבור הממשלה צריכים להיות חופשיים לדון בכל ההיבטים של הבעיות המוצגות בפניהם ולהביע דעות מגוונות, ללא חשש מפני ביקורת ציבורית על פעולותיהם" (ההדגשות אינן במקור).¹³ בעקבות כך, נקבע בפסיקה כי לממשלה יהיה שיקול דעת (ולא חובה) לעניין מסירת מידע (וסוג המידע) מדינוי הקבינט, וזאת על בסיס איזון בין האינטרס הציבורי שבגילוי המידע ובין מידת ההשפעה השלילית שיכולה להיות לגילוי על קבלת ההחלטות או על האחריות המשותפת של שרי הקבינט.¹⁴

בנוסף לפסיקה האמורה, גם בדברי חקיקה רבים שעוסקים בשקיפות נקבע **כחריג העקרון בדבר סודיות דיוני הקבינט**,¹⁵ ובמקביל אף נקבע במפורש כי הפרוטוקולים המתעדים את הדיונים וההחלטות בקבינט יוחרגו מהוראות השקיפות (זאת, לנוכח העובדה כי מסמכים אלה, כמו גם סדר היום של ישיבות הקבינט, נופלים לגדר החריג שנקבע בחקיקה הקנדית לעניין סודיות דיוני הקבינט).¹⁶ יש הסוברים כי מדובר בחקיקה דרקונית

¹¹ The Cabinet Manual 2011, Chp. 4, available [online](#), last entry 28.1.21.

¹² דוגמת ההחרגה המקובלת בשל טעמים של ביטחון המדינה, יחסי חוץ וכדומה. ראו גם:

The Cabinet Manual 2011, Chp. 4, available [online](#), last entry 28.1.21. The National Archives, The Cabinet Papers - Meetings and Papers, available [online](#), last entry 28.1.21. The National Archives, How the records work, available [online](#), last entry 28.1.21.

¹³ [Babcock v. Canada \(Attorney General\)](#), [2002] 3 S.C.R. 3, at para. 18: "The British democratic tradition which informs the Canadian tradition has long affirmed the confidentiality of what is said in the Cabinet room, and documents and papers prepared for Cabinet discussions. The reasons are obvious. Those charged with the heavy responsibility of making government decisions must be free to discuss all aspects of the problems that come before them and to express all manner of views, without fear that what they read, say or act on will later be subject to public scrutiny".

¹⁴ [Canada \(Minister of Environment\) v. Canada \(Information Commissioner\)](#), [2003] F.C.A. 68. See also: [A Comprehensive Framework for Access to Information Reform, Discussion Paper](#) (April, 2005), Chapter. 2.1.

¹⁵ ראו לדוגמא:

Section 69 of the [Access to Information Act](#) (R.S.C., 1985, c. A-1), section 70 of the [Privacy Act](#) (R.S.C., 1985, c. P-21), and section 39 of [Canada Evidence Act](#) (R.S.C., 1985, c. C-5).

¹⁶ Section 69(1)(c) of the [Access to Information Act](#) (R.S.C., 1985, c. A-1).

המקנה סודיות כמעט מוחלטת למסמכי הקבינט הקנדי ולדיוניו, וכי הממשלות הקנדיות לאורך השנים ניצלו את האפשרות הגלומה בחריג האמור כדי להרחיב את סוגי המידע שיחול עליהם חיסיון ואשר לא יפורסמו לציבור הרחב.¹⁷ בהקשר זה יוער גם כי הפרוטוקולים עצמם של ישיבות הקבינט בקנדה אינם מהווים שיקוף מדויק של הדיונים בקבינט, אלא מעין תמצית כללית יותר של הדיונים.¹⁸ כיום, החיסיון על מסמכים אלה מסתיים לאחר 20 שנה (במגבלות מסוימות).¹⁹

אוסטרליה

באוסטרליה, ככלל, דיוני הקבינט נחשבים סודיים.²⁰ במסגרתם מופקים שורה של מסמכים ובהם: סדר היום של הקבינט (לרבות הצעות שהובאו בפניו להתייחסותו); החלטות הקבינט (בפועל מדובר בתגובת הקבינט להצעות שהובאו בפניו); וסיכומים של דיוניו, המשמשים לניסוח החלטותיו הרשמיות (cabinet notebooks), אשר אינם מהווים סיכום מלא ומפורט של הדיונים, אלא רק מספקים תמונה מלאה יותר לגביהם.²¹

הארכיון הלאומי מאפשר גישה לחלק מהמסמכים הנוגעים לדיוני הקבינט, אולם גישה זו מוגבלת ואינה כוללת מידע גולמי.²² בעוד שבעבר כלל הרשומות של הקבינט היו יכולות להישמר בסודיות למשך תקופה בת 30 שנה לכל היותר, כיום תקופה זו קוצרה ל-20 שנה בלבד בכל הנוגע למידע שתועד במסגרת סדר היום או החלטות הקבינט, בעוד שמידע שתועד במסגרת cabinet notebooks נשמר למשך 30 שנה.²³

ניו-זילנד

בניו-זילנד, דיוני הקבינט נחשבים סודיים ולא פורמליים, וחל איסור על גילוי מידע מתוכם, לרבות מידע על העמדות שהציגו השרים והפקידים במהלך הדיונים. בנוסף, אין כל תיעוד רשמי של פרטי הדיונים בישיבות הקבינט ובישיבות של ועדות הקבינט ופרטי הדיונים הללו אף אינם כלולים בפרוטוקולים.²⁴

וראו לעניין זה את הפרשנות להוראות הסעיף לעיל ותחולתו על סוגי מידע שונים:

Yan Campagnolo, "The History, Law and Practice of Cabinet Immunity in Canada", *Revue générale de droit* (2017), 47 (2), 239–307, p. 264.

¹⁷ Ibid, pp. 239, 247, 261–300.

¹⁸ Library and Archives Canada, Cabinet Conclusions (24.9.2020), available [online](#), last entry 16.2.2021.

¹⁹ Yan Campagnolo, "The History, Law and Practice of Cabinet Immunity in Canada", pp. 257, 264–265, 272.

²⁰ להרחבה ראו:

Parliament Education Office, Cabinet, available [online](#); House of Representatives Practice (7th edition, 2018), chpt. 2, available [online](#); J. Quick and R. R. Garran, *The Annotated Constitution of the Australian Commonwealth*, Angus and Robertson, Sydney, 1901, pp. 705–706.

²¹ National Archives of Australia, Cabinet records, available [online](#). National Archives of Australia, Cabinet notebooks, available [online](#).

²² National Archives of Australia, Cabinet records, available [online](#).

²³ Parliamentary Education Office, Cabinet, available [online](#), last entry 18.1.21. National Archives of Australia, Cabinet records, available [online](#), last entry 16.2.21. National Archives of Australia, Cabinet notebooks, available [online](#), last entry 16.2.21.

²⁴ Department of the minister of the Prime Minister and Cabinet, Cabinet Manual (2017), Principles of Cabinet Decision-making, available [online](#), para 5.23: "Discussion at Cabinet and Cabinet committee meetings is informal and confidential. Ministers and officials should not disclose proposals likely to be considered at forthcoming meetings, outside Cabinet-approved consultation procedures. Nor should they disclose or record the nature or content of the discussions or the views of individual Ministers or officials expressed at the meeting itself. The detail of discussion at Cabinet and Cabinet committee meetings is not formally recorded, or included in the minutes".

באירלנד, **חיסיון דיוני הקבינט מעוגן בצורה מפורשת בחוקה**.²⁵ סעיף 28.4(2) לחוקה מעגן את עיקרון האחידות הקולקטיבית של הממשלה וקובע כי היא תערוך ישיבות ותפעל כקולקטיב וחבריה יהיו אחראים באופן קולקטיבי לניהולה.²⁶ בעקבותיו, סעיף 28.4(3) מעגן את עיקרון החיסיון של דיוני הממשלה (למעט במקרה שבו בית המשפט העליון של אירלנד הורה אחרת).²⁷ לאור העיגון החוקתי האמור, בפעילות הקבינט של אירלנד מקובלים נוהגים שונים לצורך שמירת הסודיות וכחלק מהאחריות הקולקטיבית האמורה. כך למשל, שרים נדרשים שלא למסור הצהרות פומביות בנוגע לנושאים שהובאו בפני הממשלה, וחלה עליהם חובה לנהוג בזהירות מיוחדת במסמכים ובמידע שהובא בפניהם במהלך דיונים אלה. להשלמת התמונה יוער, כי במקביל להוראות אלה, לפי החקיקה באירלנד בתחום חופש המידע, המידע הנוגע לדיוני הממשלה עצמם (להבדיל מההחלטות שהתקבלו בישיבותיה) מוחרג חוקתית מחובת הגילוי על-פי אותה חקיקה.²⁸

ספרד

בספרד, חוק 19/2013 בנוגע לשקיפות, גישה למידע וממשל תקין, הטמיע את עקרונות השקיפות של פעילויות המינהל הציבורי, פרסום יזום וגילוי מידע. חוק זה גם קבע כי הזכות לגישה למידע ציבורי יכולה להיות מוגבלת, כאשר גישה כאמור עלולה להזיק לאינטרסים ציבוריים שונים המנויים בסעיף 14 לחוק, לרבות לעניין: הביטחון הלאומי, יחסי החוץ, ביטחון הציבור, אינטרסים כלכליים ומסחריים, מדיניות כלכלית ומוניטארית, הגנת הסביבה וכן **הבטחת החיסיון והסודיות הנדרשים בהליכי קבלת החלטות**.²⁹ בכל הנוגע לשקיפות עבודת הממשלה, חוק הממשלה של ספרד קובע כי **דיוני הממשלה ("מועצת השרים") יהיו סודיים**.³⁰ על-פי סעיף 18(4) לחוק זה, **יערכו פרוטוקולים (תרשומות) של ישיבות הממשלה שיכללו אך ורק מידע הנוגע למועד ומקום קיומה של הישיבה, רשימת המשתתפים, החלטות שאומצו ודוחות שהוצגו בה**.³¹ היו מקרים שבהם פרוטוקולים כאמור ניתנו לאנשים שפנו בבקשה לקבלם.³²

²⁵ [Constitution of Ireland](#).

²⁶ Ibid: "The Government shall meet and act as a collective authority, and shall be collectively responsible for the Departments of State administered by the members of the Government".

²⁷ Ibid, Section 28.4(3): "The confidentiality of discussions at meetings of the Government shall be respected in all circumstances save only where the High Court determines that disclosure should be made in respect of a particular matter – i in the interests of the administration of justice by a Court, or ii by virtue of an overriding public interest, pursuant to an application in that behalf by a tribunal appointed by the Government or a Minister of the Government on the authority of the Houses of the Oireachtas to inquire into a matter stated by them to be of public importance".

²⁸ Department of the Taoiseach, Cabinet Handbook, available [online](#), last entry 18.1.21, page 10: "Information concerning actual discussions (as distinct from decisions) at Government meetings is constitutionally exempt from disclosure under the Act".

²⁹ [Ley 19/2013 de 9 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno](#), art. 14.1.

³⁰ [Ley 50/1997, de 27 de noviembre, del Gobierno](#), art. 5.3: "Las deliberaciones del Consejo de Ministros serán secretas".

לנוסח החוק (בספרדית), בקוד המשפט החוקתי של ספרד, מהדורה מעודכנת ליום 5 בינואר 2021, ראו גם:

[Código de Derecho Constitucional](#), Edición actualizada a 5 de enero de 2021, pp. 638-653.

³¹ [Ley 50/1997, de 27 de noviembre, del Gobierno](#), art. 18.4: "De las sesiones del Consejo de Ministros se levantará acta en la que figurarán, exclusivamente, las circunstancias relativas al tiempo y lugar de su celebración, la relación de asistentes, los acuerdos adoptados y los informes presentados".

³² דוח על ספרד שפורסם באתר מועצת אירופה ב-13 בנובמבר 2019:

GRECO (Group of States against Corruption) and the Council of Europe, Fifth Evaluation Round – [Evaluation Report: Spain](#), p. 18.

בבלגיה, דיוני הקבינט (מועצת השרים - Council of Ministers) נחשבים **סודיים**. פרטי הדיונים אינם מתועדים בפרוטוקולים (minutes), ובנוסף חלה **חובת סודיות בנוגע למסמכים ולמידע המוצגים בפני הקבינט בעת קבלת החלטותיו**. חברי הממשלה וראשי הבתים בפרלמנט הבלגי זכאים לקבל סיכום קצר וכללי של הדיון המכונה "הודעה" (notification), ואשר משמש כמעין פרוטוקול, שכן כאמור, לא נערכים פרוטוקולים של פרטי הדיונים במהלך ישיבות הקבינט.³³

בכבוד רב ובברכה,

גלעד נוה ונתי פרלמן, עו"ד
ממונים (חקיקה ומחקר משפטי)
תחום חקיקה ומחקר משפטי
הלשכה המשפטית, הכנסת

אישור: עו"ד ליאור בן דוד, ממונה בכיר (חקיקה ומחקר משפטי)

---

³³ Belgian Prime Minister's Office, Council of Ministers (October, 2020), available [online](#): "The agenda and documents are confidential; ministers and state secretaries must ensure that they remain so... Council of Ministers decisions are generally summarised in short documents known as "notifications"... The notifications are then sent to the members of the government, who have the right to contest them. The finalised notifications are also sent to the speakers of the Chamber and Senate. Notifications also serve as minutes, since no minutes are taken of the actual discussions during Council of Ministers meetings."